

ԽՄԲԱԳՐԱԳԵՏ

የጥናት ከፌታ እና ስብ ሰጋብ ክ

Բաժանորդությունը կան պայմանները տեսնել դրդ էլլը

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԵՐՈՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ԿԸ ՑԱՏԿԱՅ

1.— Զեսէ ծախուած իւրաքանչիւր
«Արեւելք»ի վրա մէկ մարտա— 2.— Վ Կրտ-

Wahlkunst

ՕՐԱԿՐԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

PABAS

AREVEEK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple. Galata

S. M. FERDINAND I, tsar des Bulgares

Ն. Վ. ՖԵՐՏԻԱՆԱՏ Ա. ԶԱՐ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՇՏ ԿԸ ԾԱԾԿԱԽԻ

ԲԱԶՄԱԹԻԿ ՓԱՍԵՐ

ԽԱՅԻՐՈՒԹԵՒՆԸ ԿԵ ՇԱՅՈՒԱԿՈՒ

1901-22-41

9. Ձժբախտութիւն է տեսնել երկրի
մը կառավարիչը, որ միշտ կ'աշխատի
իր վիճակին ներքին կացութիւնը
փայլուն ցոյց տալ և վերին իշխա-
նութիւնները համազել, որ իր վիճա-
կին մէջ խաղաղութիւն և անդորրու-
թիւն կը տիրեն. ահա այդ տեսակէն
կարելի է համարել տեղույս կառա-
վարիչ Ասատ պէջը, որ անցեալ շա-
քաթներուն՝ յենդով Աստունի գայմա-
գամին տուած ստապատիր տեզեկու-
թեանց վրայ, հեռագիր մը քաշած էր
ներքին գործոց նախարարութեան՝
հերքերով խափիրութեան դէմ եղած
բողոքները, թէ Շիւրաերը այս տարի
Հայերէն խափիրութիւն չեն առած,
այլ ինչ որ առած են, իրենց հողե-
րուն իճարէն է. այդ հեռագիրը
արտասպած էր ձերիտէի հաւզիյէ
իր 7419 թիւին մէջ.

Կը զարմանամ թէ Սահմանաւորութեան այս օրերուն մէջ ինքզինքը սահմանադրասէր ներկայացնող կառավագարիչ մը — Ասատ պէյ — ի՞նչպէս թոյլ կուտայ իրեն այդպէս հեռագիր մը քաշել, երբ արեւու նման յայտնի կը տեսնուի որ Սառնոյ շրջանին մէջ Հայերը առաջուան պէս ըայտի ստրակ լուծին տակ կը հեծեն ու կը հիւծին, խաֆիրութիւն կուտան, աղջիկ կարգեն պաւըրդ կը վճարեն ևն. ևն. Այս պարագային Ասատ պէյը լաւ կ'ընէր որ իր ձեռքը զօրաւոր փաստ ունենալին յետոյ ծանօթ հեռագիրը քաշէր, և ո՞չ թէ կրթնած՝ քանի մը բռնտկալ աղաներու սրով ու թրով ձեռքը բերած

իր քանդիչ քաղաքականութեանը և զիսզի Մկրօ, Յարդին, Պետրոս և ձոնո անուն անձերէն խաֆիրութիւն առեր են 7 զոյդ գուլպայ, 7 այծ, 3 լիդր բամբակ, 3 մէծիա, 5 քիլէ ցորեն, 4 քիլէ ճելմակ գլուխ կ'ապշ շիմ՝ երբ այս տողերը կը դրեմ. արդ կօր ուստասաւ ամէ մէծիս իսկապահուին,

բայց կը զարմանամ թէ, սահմանաւ ինութեան պաշտօնեալ մը ի՞նչ ըստ լով իրաւունք կուտայ թիւրախն շարունակելու բարբարոսական դրութիւն մը և կ'արդարացնէ անոր անիւրաւորաբ գանձած տուրքերը, և ի՞նչ կ'ըսէ երբ աղջկի մը կարգուելու պարագային քիւրտ տղա մը տուրք կ'առնէ իրբեւ իր Հայուն աղջկան գինը, երբ պանդուխտ մը մերագառ ինութեան պահանջանք անուն կ'առնէ կը համարուին:

—Խուլի անուն Քիւրտաը Դամպատը րիկցի Հոռոմ անուն աղջկան ամսւանութեան համար առած է 4 մէծիւն:

—Ֆլիթ, Սէվտին, Չաթօ, Սէլիմ և Տահիէ անուն Քիւրտերը վզ-սահքէն ՅՅուկէս քիլէ ճերմակ Գլււ և 45 արծաթ:

—Սըլէն՝ Փշուտէն առեր է 37 քիւէ պաւ (քիւէն Գի օնսաւէ):

— Յունվարին՝ կինճոյի տղայ Ազգի Նոր գեղու Խաչօ Ադամեանէ առեր է 4 քիլէ ճերմակ զլգւ, 10 մէջ ճիտ, ասոր քրոջ ամուսնութեան առ թիւ 10 արծաթ ալ զատ Մելքոնէն 3 քիլէ ճերմակ զլգւ
— Հարկամօյի Ռւսէն Նոր գեղացի կեամօյի Տիգրանէն առած է 7 քիլէ Ալին՝ Մուրբատի Խաչոյէն 5, Ահմար Շառոյի Գէորգէն Յ Խալիլ Հաճոյի տօնէից 2 և Զիլանայ շէլ Գամոյի Խաչոյէն 27 քիլէ ճերմակ պարու

տակ, սահմանադրասէլ պլաշտօնէի
ձեռքով, առանց նկատելու որ այդ
զուլումը 30 տարի մեր ղբախտա-
կուի խաֆեսութեան անուան տակ

Նման հայրենիքը քար ու քանդ ըրաւ։
Պնաս չկայ, Սաստ պէյը թող իր
գիտցածը հեռագրէ, պատասխանա-
ռա և առ առ առ առ առ առ առ առ առ

Ասկէ առաջ Բատըկանցի Քիւր տերը Խուլք գաւառակի Փասուլ գիւղացի Մելքիքի տունը Կ'երթան հ'ումեն ի ո հանեն ի աւ չուկան

կարելի չէ խեղդել, և ահա մեղի հասած խափիրութեանց համառօտակի ցանկը, որուն օրինակը կարծեմ թէ Մշոյ երեսափոխանին ալ ուղարկուած է այս. ցանկը շատ հեռու չերթար, 909ի գեկանմբերէն կը սկսի:

Դեկտեմբերին՝ Համատրք, Խուլըք և Ամար անուն Քիւրտերը Դժպատրիկ

Մարիամ ինքզինքը առանձին գտնես՝
լով, գաղտուկ մը ճամբար կ'ելլայ և
լեռ ու ձոր անցնելով Տ. Կերտ կը
հասնի ու կը յայտնէ իր Հայ ըլլալը,
ինչպէս նաև տեղւոյ կաւալարու-
թեան մէջ, և Տիարտէրիրի առաջ-
նորդարանը կը վերտարձնէ զայն
իր եղբօր տունը՝ Փասուրի Որովհե-
տեւ ամէն՝ տեղ տարբեր տարբեր օ-
րէնք և կարգ ու կանոն կը տիրէ,
Փասուրի գայմադամը Մարիամը եղ-
բօր ձեռքէն առնելով կը ստիպէ որ
իսլամ կրօնքը ընդունի. Մարիամ հոս-
ով անդրդուելի կր մնայ և գայմա-

գամը, յուսահատած, ոստիկանով
Մուշ կ'ուզարկէ, որպէս զի դոնէ հոս
յաջողին կրօնափխ ընել տար

Ասկէ 7-8 օր առաջ ոստիկաննեւ
րու հսկողութեան ներքեւ իր եղբօրը
Մելիքի հետ հոս բերուեցաւ Մա-
րիամ։ Հոս ալ կառավարական ջան-
քերը տմուլ եղան և մէկ օր մնալէ
յետոյ նորէն հսկողութեամբ Մա-
րիամը իր եղբօրը հետ ճամբայ հան-
ուեցաւ դէպ ի Բաղէշ, որպէս զի
գոնէ հոն յաջողին աղջկան ըսել տալ.
«Ելամախւլահ, պէն խոլամըմ», ար-
դարեւ այս քաշըուկները ապացոյց

* * *

Երեսի. Ժողովի տուած որոշման
համաձայն այժմէն սկսած են գանձել
յետնեալ տուրքերը ½ին 20. ժողո-
վուրդը չափաղանց կը նեղուի և
ի վիճակի շէ յետնեալ տուրքերը տա-
լու, որպէս հանդիպութիւն ամէնքն
ալ թալլուած են և այս երկու տար-
ուան մէջ տուած շունչը զի՞քը չկազ-
դուրեց. մտադրութիւն կայ Երեսի.
Ժողովի զթութիւնը խնդրել այդ մա-
սին

ՆԱԶԱՐԵԹ Պ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՍԵՐ ՄԱՍԻՆ
ԿՇԵՐ ԱՌԱՋՈՒՅԹ ԽՈՍՔԵՐ

Վերջին պահուն կը լսենք որ
ներքին գործոց նախարարութիւնը
տեղոյս մզկիթներուն մէջ ձգուած
հակասահմանադրական յայտարարու-
թեանց առթիւ Աստ պէտէն բացառ-
ըութիւն պահանջած ատեն՝ անիկա
բոլորովին ստած է և Միացեալի վար-
ժարանի վերջին դէպքերուն պատ-

